

Kommungemensamma initiativ för utveckling av det systematiska arbetsmiljöarbetet 2022

Syfte

De kommungemensamma initiativ som har lanserats och drivits under 2022 för att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet beskrivs nedan för de områden som ingår i den årliga uppföljningen av arbetsmiljöarbetet:

- Arbetsmiljöarbetet är en naturlig del i verksamheten, delaktighet, arbetsmiljöpolicy och rutiner.
- Uppgiftsfördelning och kunskaper.
- Undersökningar, riskbedömningar, åtgärder och uppföljning.
- Riktlinjer och rutiner.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet drivs för att arbetsmiljön ska vara sund, trygg och säker och för att öka måluppfyllelsen för kommunstyrelsens fokus för personalprocessen – *Nacka är en attraktiv arbetsgivare med kompetenta, motiverade, stolta och friska medarbetare.*

Ett väl fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete är navet i utvecklingen av Nacka kommuns arbetsplatser som sunda, trygga och säkra arbetsplatser med hälsa i fokus – och för ett professionellt bemötande av alla med nolltolerans för agerande som inte hör hemma på välrenommerade attraktiva arbetsplatser.

I. Arbetsmiljöarbetet är en naturlig del i verksamheten, delaktighet, arbetsmiljöpolicy och rutiner

För att driva på utvecklingen så att arbetsmiljöarbetet blir en än mer naturlig del i verksamheten, stärka delaktigheten och synliggöra det arbetsmiljö- och hälsoarbete som drivs i kommunen har följande kommungemensamma initiativ initierats 2022:

- Det systematiska arbetsmiljöarbetet har utvärderats av företagshälsan Feelgood i *Utmärkelsen Sveriges friskaste företag.*
- Fokusuppföljningen av medarbetarundersökningen har lanserats.
- Arbetsmiljömålen har integrerats i chefers resultatkontrakt.
- Nackas Arbetsmiljö- och hälsoutmärkelse har lanserats.

Nackas arbetsmiljöarbete utvärderas i utmärkelsen Sveriges friskaste företag

Det systematiska arbetsmiljöarbetet har utvecklats under 2022 med fokus på att det ska drivas än mer proaktivt som en naturlig del i verksamheten. Nacka kommun deltog för första gången i utmärkelsen Sveriges friskaste företag föregående år och lyftes våren 2022 fram som en av förebildsarbetsgivarna och erhöll en fjärdeplacering i utmärkelsen.

Processen med att ställa upp och granskas av Feelgood och en extern jury i utmärkelse Sveriges friskaste företag är utvecklande för arbetet med att synliggöra bland annat det arbetsmiljö- och hälsoarbete som drivs och för att stärka kommunen som en välnummerad och attraktiv arbetsgivare. I mitten av maj 2023 blev det klart att Nacka kommun fick en andraplacering i utmärkelsen Sveriges friskaste företag. Kommunens andraplacering i utmärkelsen Sveriges friskaste företag kan ses som ett kvitto på att Nacka driver ett framgångsrikt arbete inom områdena systematiskt arbetsmiljöarbete, ledarskap, medarbetarskap samt hälsa och hållbart arbetsliv och att arbetet har utvecklats i positiv riktning under 2022.

Fokusuppföljning av medarbetarundersökningen lanseras

Fokusuppföljningen av medarbetarundersökningen lanserades och genomfördes för första gången våren 2022. Det ger förutsättningar för kommunstyrelsen att två gånger per år följa upp effekten av arbetsmiljöarbetet och resultatindikatorerna för personalprocessen, såsom HME. Undersökningarna ger underlag till det systematiska arbetsmiljöarbetet som chefer, skyddsombud och medarbetare driver på varje arbetsplats.

Undersökningarna ger en översikt över den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, och även förutsättningarna för att nå framgång i arbetet med kompetensförsörjning. Centrala områden som följs i undersökningarna är medarbetarnas stolthet över resultaten, genomslaget för den grundläggande värderingen, det hållbara medarbetar-engagemanget, medarbetarnas totala nöjdhet och ambassadörskap, såsom andel medarbetare som rekommenderar arbetsplatsen och kommunen som arbetsgivare.

Arbetsmiljömålen integreras i chefers resultatkontrakt

De organisatoriska och sociala arbetsmiljömålen ingår sedan 2022 i chefernas resultatkontrakt för att säkerställa att arbetsmiljömålen är integrerade i styrningen och kan följas upp i samband med den årliga uppföljningen av chefers prestationer.

Nackas Arbetsmiljö- och hälsoutmärkelse lanseras

Nackas Arbetsmiljö- och hälsoutmärkelse lanserades för att premiera de arbetsplatser som under 2022 drivit ett framgångsrikt arbetsmiljö- och hälsoarbete. Syftet är lyfta fram de arbetsplatser som är förebilder för ett arbetsmiljö- och hälsoarbete i framkant. Förebildsarbetsplatserna är inspiratörer för hur andra arbetsplatser kan utveckla arbetsmiljöarbetet med hälsa i fokus och arbetet har lyfts fram både i reportage i stadsdirek-

törens fredagsbrev och vid seminarier. De arbetsplatser som fick ta emot Nackas arbetsmiljö- och hälsoutmärkelser 2022 var Vilans förskola, Gruppen barn och unga 0 - 18 år inom barn och familjeenheten och personlig assistans.

2. Uppgiftsfördelning och kunskaper

För att utveckla delområdet uppgiftsfördelning och kunskaper som grund för ett än mer tydligt och fokuserat systematiskt arbetsmiljöarbete har en rad kommungemensamma åtgärder initierats under 2022 med fokus på att tydliggöra arbetsmiljöuppgifter och stärka kompetensen hos chefer och skyddsombud:

- Förbättringsprojekt med utgångspunkt i uppföljningen av arbetsmiljöarbetet
- Digitala arbetsmiljömoduler för basutbildning lanseras successivt.
- Arbetsmiljöutbildning som ”kick-on” för samverkan i arbetsmiljöuppdraget.
- Chefsnätverk för nya chefer som deltar i arbetsmiljöutbildningen.
- Nätverk för skyddsombud vid enheter i stadshuset.

Förbättringsprojekt med utgångspunkt i uppföljningen av arbetsmiljöarbetet

Förbättringsprojekt har initierats och drivs för att säkerställa processen för fördelning av tydliga arbetsmiljöuppgifter utifrån föreskrifter inom arbetsmiljöområdet och medarbetarpolicyn/arbetsmiljöpolicyn. Genom att koppla arbetsmiljöuppdragen till det som följs upp i den årliga uppföljningen av arbetsmiljöarbetet blir det enklare för chefer, skyddsombud och medarbetare att driva arbetsmiljöarbetet som en naturlig del av verksamhetsutvecklingen.

Digitala arbetsmiljömoduler för basutbildning lanseras successivt

Digitala arbetsmiljömoduler som ger chefer och skyddsombud baskunskaper i hur det systematiska arbetsmiljöarbetet ska drivas har lanserats successivt under 2022. I utbildningarna finns test för att chefer och skyddsombud snabbt ska kunna få ett kvitto på sin kunskapsnivå. De digitala arbetsmiljömodulerna genomförs inför att chefer och skyddsombud börjar på arbetsmiljöutbildningen. De digitala modulerna skapar förutsättningar för att chefer och medarbetare enkelt ska kunna repetera de olika delarna som ingår i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Arbetsmiljöutbildning som ”kick-on” för samverkan i arbetsmiljöuppdraget

Nacka kommuns arbetsmiljöutbildning drivs av arbetsgivaren i samverkan med fackliga organisationer. Nytt från 2022 är att chefer och skyddsombud kan börja utbildningen i direkt anslutning till att de får sitt uppdrag. Genom att chefer och skyddsombud ansluter till arbetsmiljöutbildningen i direkt anslutning till att de får sitt uppdrag får de snabbt en ”kick-on” för samverkan i arbetsmiljöuppdraget. I utbildningen får de stärkt kompetens kring hur de ska ta sig an arbetsmiljöuppdraget i praktiken.

Inför starten i arbetsmiljöutbildningen gör skyddsombud och chefer en skattning av nuläget för det systematiska arbetsmiljöarbetet som grund för att stärka kompetensen och för att enkelt kunna driva arbetsmiljöarbetet enligt den årsplanering som tas fram för arbetsmiljöarbetet. Skattningen av nuläget för det systematiska arbetsmiljöarbetet ligger till grund för arbetet med att förfina årsplaneringen för hur arbetsmiljöarbetet ska drivas än mer medarbetardrivet, proaktivt och systematiskt.

Chefer och skyddsombud har möjlighet att delta i arbetsmiljöutbildningen fram tills att samtliga moment som ska följas upp i den årliga uppföljningen är genomförda och/eller pågår. Innehållet i arbetsmiljöutbildningen utvecklas successivt i takt med att bland annat Suntarbetsliv lanserar nya stödverktyg för att undersöka och utveckla arbetsmiljön.

Chefsnätverk för nya chefer som deltar i arbetsmiljöutbildningen

En nyhet från 2022 är att nya chefer som deltar i arbetsmiljöutbildningen har möjlighet att träffas efter varje tillfälle för erfarenhetsutbyte och nätverksbygge med andra chefer.

Nätverk för skyddsombud vid enheter i stadshuset.

Skyddsombuds nätverket har drivits vidare med ett nytt upplägg i samverkan med huvudskyddsombuden för SSR och Vision. Syftet är att stärka skyddsombuden i rollen som skyddsombud, öka lärandet mellan skyddsombuden och ge dem bra verktyg för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Motsvarande nätverk drivs av huvudskyddsombuden för Kommunal och Sveriges Lärare (tidigare LR och Lärarförbundet) för skyddsombud som arbetar på arbetsplatser inom Valfärd skola och Valfärd samhällsservice.

Arbetsmiljöarbetet för kommunen utvecklas efter inspiration från och i dialog med skyddsombuden kring styrkor och förbättringsområden. En konkret förbättring som har genomförts efter signal från skyddsombuden i skyddsombuds nätverket är att fokusuppföljningen för 2023 har förstärkts med två frågor för att uppmärksamma chefer och medarbetare på att situationer med hot och våld alltid ska anmälas i systemstödet IA för riskbedömning och åtgärder. Det är framförallt genom dialog vid arbetsplatsträffarna om resultaten på dessa frågor som gapet kommer att minska mellan inträffade situationer med hot och våld och anmälda situationer med hot och våld. Syftet är minska antal situationer där hot och våld förekommer genom ett skarpare fokus på detta område - med sikte på att arbeta förebyggande så att ingen utsätts för hot och våld på Nackas arbetsplatser.

3. Undersökningar, riskbedömningar åtgärder och uppföljning

Följande kommungemensamma åtgärder har initierats under 2022 för vidareutveckling av riskbedömning, åtgärder och uppföljning.

- Arbetet med riskbedömningar tydliggörs.
- Arbetsmiljöarbete nytt frågeområde i medarbetarundersökningen.

Arbetet med riskbedömningar tydliggörs

Under 2022 har uppdraget tydliggjorts för chefer att genomföra riskbedömningar kontinuerligt. Det har även tydliggjorts att riskbedömningar alltid ska göras av medarbetarundersökningen och fokusuppföljningens resultat.

Nacka kommuns stödmaterial för hur riskbedömningar genomförs är från 2022 även integrerade i undersökningsföretaget Zonderas webbverktyg. Via verktyget har chefer även möjlighet att initiera PULS-uppföljningar för att följa upp t ex om de åtgärder som prioriteras utifrån resultaten ger önskad effekt. Förbättringsprojekt är initierat för att se över hur IA-systemet skulle kunna användas som stöd för att genomföra och följa upp riskbedömningar.

Arbetsmiljöarbete nytt frågeområde i medarbetarundersökningen

Medarbetarundersökningens frågebatteri har förstärkts med ett nytt område, arbetsmiljöarbete, för att synliggöra att arbetsmiljöarbete är ett prioriterat område. I området arbetsmiljöarbete följs från 2002 frågan ”Jag är medveten om vilka risker som finns i mitt arbete”. Syftet är att stimulera till dialogen på varje arbetsplats om riskbedömningar och driva på arbetet med riskbedömningar så att de genomförs kontinuerligt såsom förväntas i arbetsmiljölagstiftningen och som framgår av medarbetarpolicyn.

4. Riktlinjer och rutiner

Kommungemensamma initiativ har lanserats för att förbättra rutiner och kunskap kring bland annat diskriminering, kränkande särbehandling och hot och våld:

- Utvecklat samarbete med expertresurser.
- Förbättringsprojekt - synliggöra rutiner och stärka arbetsmiljökompetensen.

Utvecklat samarbete med expertresurser

Nacka kommun upphandlade under 2022 expertkonsult för arbetsmiljöområdet som komplement till företagshälsan. Expertkonsulter deltar på arbetsmiljöutbildningen för att stärka chefer och skyddsombud i att utveckla arbetsplatsträffarna (APT) som nav för utvecklingen av ett än mer medarbetardrivet, proaktivt och systematiskt arbetsmiljöarbete. APT är genom denna utvecklingsinsats på väg att bli ett än mer aktivt forum för dialog om styrkor, risker och förbättringsåtgärder i arbetsmiljön.

Samarbetet med Försäkringskassan har utvecklats under 2022 för att stärka chefers kompetens att driva arbetet med arbetsanpassning och rehabilitering såsom förväntas utifrån föreskriften om anpassning och rehabilitering. Rehabiliteringsseminarium genomförts kontinuerligt tillsammans med Försäkringskassan och företagshälsan för att stärka chefers, fackliga företrädares och huvudskyddsombuds kompetens i arbetet med anpassning och rehabilitering. En rad "Lärlabb" med arbetsmiljöteman har planerats under året för att chefer, skyddsombud, fackliga företrädare och HR-specialister ska skapa samsyn och stärkas i arbetet med bland annat anpassning och rehabilitering.

Förbättringsprojekt - synliggöra rutiner och stärka arbetsmiljökompetensen

Förbättringsprojekt har initierats för att synliggöra rutiner för arbetsmiljöfrågor och ta fram pedagogiskt material för de arbetsmiljöteman som medarbetare ska få information om varje år.

Ett utvecklingsarbete är initierat för att stärka arbetsmiljökompetensen genom e-learning. Syftet är att synliggöra och tydliggöra arbetsmiljöteman för medarbetare med allas ansvar för att tillsammans skapa den bästa arbetsmiljön med hälsa i fokus.

Chefer, skyddsombud och medarbetare kommer genom de digitala arbetsmiljömodulerna enklare att introduceras och påminnas om vad som förväntas i arbetsmiljöarbetet. I arbetsmiljömodulerna ligger fokus på att både förmedla en helhetsbild av hur arbetsmiljöarbetet drivs i Nacka kommun och tydliggöra hur konkreta arbetsmiljöfrågor ska hanteras utifrån kommungemensamma riktlinjer.

I ett första steg har digitala utbildningsmoduler lanserats inför träffarna i Nackas nya arbetsmiljöutbildning som drivs för chefer och skyddsombud. De utvecklingsarenor /Lärlabb som planerats för chefer, fackliga företrädare, skyddsombud och HR är start för att skapa samsyn, stärka kompetensen och vidareutveckla riktlinjer inom arbetsmiljöområdet.